

Parelduiker (*Gavia arctica*) A002

1. Status:

Vogelrichtlijn Bijlage I (sinds 1985). Voor Natura 2000 relevant als niet-broedvogel.

2. Kenschets

Beschrijving: De parelduiker is een middelgrote zeeduiker. De soort lijkt sterk op de veel talrijkere roodkeelduiker en wordt hier vaak mee verward. Als de vogels in het winterkleed zijn, hebben juist de roodkeelduikers duidelijke witte vlekjes of 'parels' op de rug. De parelduiker heeft die parels in het zomerkleed wanneer hij niet in Nederland is. De parelduiker is wat forser dan de roodkeelduiker en heeft een zwaardere, rechte snavel.

Het is in Nederland een doortrekker en wintergast in zeer klein aantal in de kustwateren van de Noordzee en zoete binnenwateren. De parelduiker nestelt 's zomers op meren in noordelijke bossen en toendra's. De dichtstbijzijnde broedpopulatie bevindt zich in noordoost Schotland en zuid Scandinavië.

Relatief belang binnen Europa: De staat van instandhouding van de parelduikerpopulatie in de Europese Unie is volgens 'BirdLife' ongunstig. Het broedgebied ligt in het noorden van Eurazië en Noord-Amerika. De broedpopulatie in de EU is aanzienlijk met 14.000 – 17.000 paren. Ze vertoont een lichte afname. De winterpopulatie in de EU bedraagt slechts ca. 8.300 vogels. De betekenis van Nederland is voor deze soort waarschijnlijk gering. De voor Nederland relevante winterpopulatie is die van Noordwest-Europa, Middellandse Zee, Zwarte en Kaspische Zee.⁵

3. Bijdrage van gebieden

Huidige verspreiding en voorkomen binnen Nederland: De parelduiker is in alle grotere wateren van ons land te vinden, maar vooral in de kustzone van de Noordzee. In noemenswaardige aantallen komt de soort alleen in de kustzone in de winter voor, vooral bij de Brouwersdam, en in april tijdens de voorjaarsstrek langs de hele kust.

Huidig voorkomen en Natura 2000: Het belangrijkste Natura 2000 gebied voor de parelduiker is Noordzeekustzone (007). De aantallen zijn niet goed bekend.

4. Beoordeling landelijke staat van instandhouding

Trends in Nederland: Trends bij de parelduiker zijn niet goed bekend. Zeetrekellingen suggereren een dalende trend in het percentage parelduikers ten opzichte van roodkeelduikers tussen 1972 tot 1980. Daarna lijkt het aandeel zich te stabiliseren op circa 10%. Tellingen op zee laten nog aanzienlijk lagere percentages zien (Camphuysen & Leopold 1994). De hoge aantallen parelduikers die soms zijn vermeld tussen 1970-1980 zijn vermoedelijk terug te voeren tot onbekendheid met de beide soorten (Stegeman & den Ouden 1995).

Recente ontwikkelingen: onbekend.

Beoordelingsaspect populatie: onbekend

Er overwinteren enkele tientallen tot een paar honderd parelduiker in onze kustwateren. (Roodkeelduikers zijn ver in de meerderheid, maar veel duikers worden niet op soort gebracht).

Beoordelingsaspect leefgebied: onbekend

⁵ *Waterbird Population Estimates – Third Edition* stelt dat de 1%-norm van deze populatie 10.000 is. Volgens deskundigen is deze norm veel te hoog. In de tweede editie was deze norm maar 1200.

Beoordelingsaspect toekomstperspectief: onbekend

Definitie gunstige staat van instandhouding: De parelduiker is aanwezig in de hele kustzone van de Noordzee. Getalsmatig is dit niet te definiëren door gebrek aan kwantitatieve informatie.

Oordeel: onbekend.

Beoordeling Staat van Instandhouding		
Aspect	1981	2004
Verspreiding	?	?
Populatie	?	?
Leefgebied	?	
Toekomst	?	matig ongunstig
Eindoordeel	?	?

5. Bronnen

- Camphuysen C.J. & Leopold M.F. 1994. Atlas of seabirds in the Southern North Sea. IBN Research report 94/6. NIOZ-Report 1994-8. Institute of Forestry and Nature research, Dutch Seabird Group and Netherlands Institute for Sea Research, Texel.
- Zucco C. & Merck T. 2004. Ökologische Effekte von Offshore-Windkraft-Anlagen. Naturschutz und Landschaftsplanung 36: 261-269.